

Research Paper

An Explanation of the Level Of Urban Districts and Regions Sustainability Levels with an Emphasis on Urban Security (Case Study: Kashan City)

Aboozar Vafaei*: Assistant Professor in Department of Geography and Tourism, university of Kashan, Kashan, Iran

Kamran Dolat Yarian: PhD student. in geography and urban planning, University of Mohaghegh Ardabili, Ardabil, Iran

ARTICLE INFO

Received: 2022/08/01

Accepted: 2022/09/24

PP: 175-190

Use your device to scan and
read the article online

Keywords: Urban Security, Sustainability, Quality of Life, Kashan City.

Abstract

Nowadays, as one of the dimensions of sustainability, urban security plays a significant role in achieving economic, social and cultural well-being for urban residents while providing peace and feeling of safety in urban spaces, so that its lack causes the unsustainability of the quality of life of the residents in the urban space. The present research aims to express the level of sustainability of the urban areas and regions in Kashan with an emphasis on the urban security index, in order to comply strategies based on the principles of sustainable urban development to increase security in critical areas while identifying unstable urban areas and regions in the scope of security. The research has been conducted in applied form regarding the purpose and in terms of conduction method is descriptive-analytical using urban security indicators by means of TOPSIS multi-criteria decision-making model through which an attempt has been made to answer the question, what pattern does the level of stability of Kashan's districts and regions follow in terms of urban security indicators? Considering prioritizing the availability levels in terms of security indicators, conducted surveys and analyses throughout urban areas of Kashan show that regions 5 and 4 hold the first and second rankings and Region 3, attaining the third ranking, is one of the semi-privileged regions, and eventually Regions 2 and 1, having the fourth and fifth ranks, are among the deprived and actual deprived urban areas. The results of the research indicate that the sustainability of the districts and regions of Kashan follows an unbalanced pattern in terms of urban security indicators, standing in three levels of privileged, semi-privileged and under-privileged, and consequently, the districts and regions do not enjoy the identical urban security and in this context, an action should be taken to distribute moderately the facilities and services in underprivileged districts and regions

Citation: Vafaei, A., & Dolat Yarian, K. (2024). **An Explanation of the Level Of Urban Districts and Regions Sustainability Levels with an Emphasis on Urban Security (Case Study: Kashan City)**, *Journal of Regional Planning*, 14(54), 175-190
DOI: 10.30495/jzpm.2022.30809.4135

* **Corresponding author** Aboozar Vafaei, **Email:** vafaei@Kashanu.ac.ir, **Tel:** +989131635448

Extended Abstract

Introduction

Crime and fear of crime are imperative challenges for achieving sustainability; because the sustainable city is characterized by the conceptualization of poverty, physical wear and tear and inefficiency, increasing crime rates and fear of crime. The quality of life can improve by reducing crime and fear of crime, which is a fundamental issue in creating a more sustainable development. Sustainable security is derived from the concept of sustainability; the sustainable security of citizenship can be defined as freedom from a person's fear and requirement living in the city, an emancipation that comprises the main core and various features of a citizen's life while continuing whose result is the formation of well-being and comfort and preservation of human dignity. In the course of mentioned approach, Kashan is one of the cities that encounters unequal urban spaces influenced by high physical and population growth of the city, faces unequal urban spaces regarding the quality-of-life indicators. Consequently, it is predicted that the variance in the level of enjoyment has caused the unsustainability (inequality and decline) of the security category in urban districts and regions. Therefore, throughout the present research, an attempt has been made to answer the question that "What pattern does the level of sustainability of the districts and regions of Kashan follow considering urban security indicators?", through which the strategies be compiled and presented to increase security in critical areas and meanwhile identify unstable urban restricts and regions in the realm of security.

Methodology

The research has been conducted in applied form regarding the purpose and in terms of conduction method is descriptive-analytical; according to the general principles of the research method, two methods of documentary and survey were applied in research design and data collection. A part of the research is constructed on the qualitative method and particularly in the analysis of indicators, another part is derived from the quantitative method. The major process of the present research comprises two steps as follows:

- a. Identifying and extracting the significant indicators of urban security criterion
- b. Identifying and selecting appropriate models and patterns to measure and evaluate the important indicators of urban security criterion

Accordingly, in the first step, based on the results of the interviews with experts, the indicators identification and extraction link to urban security criteria was proceeded using the Delphi technique, and in the second step, the sustainability levels of Kashan urban districts were evaluated with an emphasis on the urban security index applying a combination approach of multi-criteria decision-making models such as TOPSIS-AHP first, using the hierarchical analysis model (AHP), the weight of each index was determined through the completion of paired-comparison questionnaires by urban professionals and academic experts and eventually, regarding urban security indicators, the ranking of Kashan urban regions and restricts was accomplished by collecting spatial data proportional to the indicators besides applying TOPSIS method.

Results and Discussion

The surveys and analyses conducted throughout Kashan urban areas in terms of prioritizing the levels of enjoyment show that regarding security indicators, regions five and four, rise the first and second rank regarding the advantages of indicators such as appropriate and qualified physical structure, availing the road lighting equipment, green space, parks and cultural centers and ultimate accessing social services and region 3 gets the third rank among the semi-privileged regions and finally regions one and two rank the 4th and 5th among deprived and actual deprived urban areas considering security indicators due to reasons such as having an old and worn texture, relinquishing worn-out and dilapidated spaces, access restrictions, changing the identity of the population, lacking of residential facilities and conveniences, failing sports spaces for young people.

Conclusion

The comparison of the research findings with the theoretical foundations shows that the inequality of spaces in enjoying the service

distribution system in the urban districts of Kashan has reduced the security and sustainability of the citizens' quality of life. Accordingly, regarding security indicators, for regions 1 and 2 being at low level of development due to the lack or reduction of development conveniences in various dimensions have caused them to have high statistics on theft and drug sales, conflicts and quarrels, etc. Whereas regions five and four are in a satisfactory condition in terms of security indicators due to their physical, economic, social and cultural structure. Therefore, the results of the investigations on the security indicators show that the crimes and violations distribution throughout the areas of Kashan city is not monotonic, and the highest amount initiates in the central (region one), north and east side of the city (region two) which enjoy

the least developmental assets and subsequently moves towards the south, southeast (area three) and southwest (region four) and eventually, the amount of crimes and violations decreased in north and northwest of the city (region five) which enjoys favorable conditions regarding development levels. Meanwhile, the dispense and disperse of security indicators in Kashan demonstrate a type of spatial imbalance. Considering the population residing in the five areas of the city, the findings of the research display that, in terms of the sustainability of urban security, approximately 20.34 percent of the city's population live in the privileged areas (regions 4 and 5), 25.65 percent are in the semi-privileged area (region 3) and 54.01% of the population live in underprivileged and poor areas (regions 1 and 2).

پروہشگاہ علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی

فصلنامه علمی برنامه ریزی منطقه‌ای

دوره ۱۴ شماره ۵۴، تابستان ۱۴۰۳
شاپا چاپی: ۶۷۳۵-۲۲۵۱ - شاپا الکترونیکی: ۷۰۵۱-۲۴۲۳
<https://jzpm.marvdasht.iau.ir/>

مقاله پژوهشی

تبیین میزان سطوح پایداری نواحی و مناطق شهری با تأکید بر امنیت شهری (مورد پژوهی: شهر کاشان)

ابوذر وفایی*: استادیار گروه جغرافیا و گردشگری، دانشگاه کاشان، کاشان، ایران.
کامران دولتیاریان: دانشجوی دکتری جغرافیا و برنامه‌ریزی شهری، دانشگاه محقق اردبیلی، اردبیل، ایران.

اطلاعات مقاله	چکیده
تاریخ دریافت: ۱۴۰۱/۰۵/۱۰ تاریخ پذیرش: ۱۴۰۱/۰۷/۰۲ شماره صفحات: ۱۷۵-۱۹۰	امروزه امنیت شهری به عنوان یکی از ابعاد پایداری، ضمن فراهم نمودن آرامش و احساس ایمنی در فضاهای شهری، نقش قابل توجهی در دستیابی به رفاه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی برای ساکنین شهری دارد، به طوری که فقدان آن موجب ناپایداری کیفیت زندگی ساکنین در فضای شهری می‌گردد. هدف پژوهش حاضر تبیین میزان سطوح پایداری نواحی و مناطق شهری کاشان با تأکید بر شاخص امنیت شهری می‌باشد تا بدین وسیله ضمن شناسایی نواحی و مناطق ناپایدار شهری در حوزه امنیت، اقدام به تدوین راهبردهایی مبتنی بر اصول توسعه پایدار شهری جهت افزایش امنیت در نقاط بحرانی گردد. نوع پژوهش از نظر هدف کاربردی و از نظر شیوه انجام توصیفی - تحلیلی با استفاده از شاخص‌های امنیت شهری و از طریق مدل تصمیم‌گیری چند معیاره TOPSIS است و بدین طریق تلاش گردیده به این پرسش پاسخ داده شود که سطح پایداری نواحی و مناطق شهر کاشان به لحاظ شاخص‌های امنیت شهری از چه الگویی تبعیت می‌کند؟ بررسی‌ها و تحلیل‌های انجام شده در سطح مناطق شهری کاشان از نظر اولویت‌بندی سطوح برخورداری به لحاظ شاخص‌های امنیت نشان می‌دهد که مناطق ۵ و ۴ در رتبه اول و دوم به لحاظ برخورداری قرار دارند و منطقه ۳ با کسب رتبه سوم جزء مناطق نیمه برخوردار و در نهایت مناطق ۲ و ۱ با کسب رتبه‌های چهارم و پنجم جزء مناطق محروم و بسیار محروم شهری به لحاظ شاخص‌های امنیت می‌باشند. نتایج پژوهش نشان می‌دهد پایداری نواحی و مناطق شهر کاشان به لحاظ شاخص‌های امنیت شهری با قرار گرفتن در سه سطح برخوردار، نیمه برخوردار و فرو برخوردار از الگوی نامتعادل پیروی می‌کند و لذا نواحی و مناطق از امنیت شهری یکسان برخوردار نمی‌باشند و در این زمینه می‌بایست نسبت به توزیع متعادل امکانات و خدمات در مناطق و نواحی فرو برخوردار اقدام نمود.

واژه‌های کلیدی:
امنیت شهری، پایداری، کیفیت زندگی، شهر کاشان.

۱ استناد: وفایی، ابوذر و دولتیاریان، کامران (۱۴۰۳). تبیین میزان سطوح پایداری نواحی و مناطق شهری با تأکید بر امنیت شهری (مورد پژوهی: شهر کاشان)، فصلنامه برنامه‌ریزی منطقه‌ای، ۱۴ (۵۴)، ۱۷۵-۱۹۰.

DOI: 10.30495/jzpm.2022.30809.4135

* نویسنده مسئول: ابوذر وفایی، پست الکترونیکی: vafaei@Kashanu.ac.ir، تلفن: ۰۹۱۳۱۶۳۵۴۴۸

مقدمه

امروزه، بیش از ۵۰٪ جمعیت جهان در مناطق شهری زندگی می‌کنند و گزارش‌های منتشر شده توسط سازمان ملل متحد نشان می‌دهند که این تعداد تا سال ۲۰۵۰ به ۸۰٪ خواهد رسید (Alderete, 2021: 1)؛ در نتیجه این تمرکز، محیط شهری کاملاً پیچیده شده است به خصوص در شهرهای بزرگ، مشکلات قابل توجهی در رابطه با ترافیک و حمل‌ونقل، انرژی، مدیریت آب و فاضلاب و پسماند شهری، آلودگی هوا و محیط‌زیست، زیرساخت‌های شهری ضعیف، بیکاری بیشتر، مسئله بهداشت ناکافی، مسکن ناکافی، چالش‌های آموزشی، افزایش میزان ناامنی، جرم و جنایت ناشی از تراکم بیش از حد جمعیت به وجود آمده‌اند (Kunzmann, 2020. Cardullo & Kitchin, 2019. Jiang, 2020)؛ شهرها به عنوان نظامات اثرپذیر و اثرگذار و قانون‌های اصلی مناسبات اجتماعی-اقتصادی دنیای امروز، به شدت به ابعاد امنیتی در مقیاس‌های محلی تا جهانی وابسته و حساس‌اند (Karami, 2020: 14)؛ بنابراین شهرها و فضاهای عمومی مکانی برای تعاملات اجتماعی افراد اند که باید از ویژگی‌های خاصی برخوردار باشد که همه افراد جامعه چه از لحاظ جنسیتی و چه از لحاظ سن امکان حضور در این مکان‌ها را پیدا کنند و از آن لذت برده و نیازهای خود را تأمین کنند (Beizai & Gharavi, 2019: 820)؛ امنیت یکی از نیازهای اساسی انسان است که زمینه خلاقیت، فعالیت، رشد و بالندگی را برای افراد یک جامعه به وجود می‌آورد (Amiri et al., 2019: 16)؛ برخی متفکران اجتماعی کلمه امنیت را مترادف با مفهوم سلامتی به کار گرفته‌اند و جود آن را ضامن بقا و پایداری جامعه سالم می‌دانند (Dorstan et al., 2021)؛ اندیشمندان مکتب جامعه‌شناسی شهری شیکاگو نخستین کسانی بودند که جرائم شهری در را محیط‌های شهری و با توجه به ویژگی‌های اقتصادی و اجتماعی کالبدی مناطق مختلف شهری بررسی کردند. آنان اعتقاد داشتند که مطالعه رفتار ساکنان شهری، در قالب محیط‌های شهری، امکان پذیر است به باور آنان، ویژگی‌های اجتماعی اقتصادی و کالبدی در جرم‌زا بودن منطقه تأثیرگذار است (Saghaei et al., 2017: 48)؛ آسیب‌های اجتماعی از مهم‌ترین پیامدهای نبود امنیت به شمار می‌رود (Ana Moradnejad & bluri, 2017: 156)؛ احساس ناامنی و آسیب‌پذیری در برابر جرم تأثیرات منفی بر رفاه افراد و همچنین روابط جامعه، کنترل اجتماعی غیررسمی و اعتماد و انسجام همسایگی می‌گذارد. ناامنی درک شده پیش زمینه استرس است که منجر به افت کیفیت زندگی می‌شود و مشکلات سلامتی برای کودکان و سالخورده‌ان ایجاد می‌کند همچنین افراد ترسیده در محلات شهری با همسایگان تعامل و پیوند ندارند و در سازمان‌دهی اجتماع محلی برای بهبود منطقه تلاش و مشارکت نمی‌کنند (Kochel & Noui, 2020)؛ اهمیت امنیت تا آنجایی است که در دین مبین اسلام به موضوع امنیت به عنوان یک اصل مهم در زندگی انسان توجه نموده و سایر مسائل را منوط به امنیت کرده است (Maleki, 2016: 153)؛ فراهم نمودن حس امنیت در فضاهای عمومی شهری غیر قابل انکار است زیرا در غیر این صورت، می‌تواند به تأثیرات منفی همچون ترس، رفتارهای ضد اجتماعی و پیامدهای استرس‌زا منجر گردد (Weijs-Perre et al., 2020: 14)؛ بنابراین می‌توان گفت در جهان امروز امنیت شهری یکی از مسائل مورد توجه در معماری و شهرسازی و جامعه‌شناسی شهری است چرا که اندیشمندان علوم اجتماعی و شهرسازی به این نتیجه رسیده‌اند که نمی‌توان فرد را در بین اقدامات مراقبتی قرار داد بدون اینکه اطراف و شرایط پیرامون او را آماده نمود؛ به واقع نباید فرد را در محیط فاقد امنیت رها نمود و از او توقع داشت که خودش از تمامیت، اموال و حیثیت خود دفاع نماید (Talebpour, 2017: 137)؛ در حقیقت امنیت با دارا بودن ویژگی‌ها و خصوصیات متعددی از جمله نسبی بودن، ذهنی بودن، ذاتی بودن، جامع بودن سبب شده است نتوان تعریف دقیق از این واژه بیان کرد و یکی از مهم‌ترین توجهات در این زمینه تأکید بر تفاوت ایمنی و امنیت است و با جهت تمایز بین این دو مفهوم به طور کلی می‌توان بیان کرد که مباحث امنیتی برنامه‌ریزی شده‌اند ولی مخاطرات ایمنی بدون برنامه‌ریزی قبلی هستند. ایمنی به مقابله با مخاطره می‌رود درحالی‌که امنیت به مقابله با تهدید می‌رود (Jafar Karimi et al., 2021: 84)؛ جرم و ترس از جرم از چالش‌های مهم در دستیابی به پایداری است؛ زیرا شهر ناپایدار با تصاویر فقر، ناکارآمدی و فرسودگی کالبدی، افزایش سطح جرم و احساس ترس از جرم مشخص می‌شود. با کاهش جرم و ترس از جرم می‌توان کیفیت زندگی را بهبود بخشید که این امر یک عامل اساسی در ایجاد توسعه پایدارتر است (Shamsuddin & Hussin, 2013: 22)؛ در همین راستا، امروزه راهبرد شهرهای عاری از جرم و خشونت به یک بحث فراگیر تبدیل شده است. چنانچه مقوله احساس امنیت به مثابه یک آرمان و واقعیت به عنوان یکی از حقوق اساسی مردم مطرح است (Dosti, Mojtabaei, 2016: 81)؛ امنیت پایدار برگرفته از مفهوم پایداری است، امنیت پایدار شهروندی را می‌توان رهایی از ترس و نیاز انسان ساکن در شهر تعریف کرد، رهایی که ضمن تداوم داشتن، هسته اصلی و ابعاد مختلف زندگی شهروند را شامل شود؛ و نتیجه آن شکل‌گیری رفاه و آسایش و حفظ کرامت انسانی است (Hafeznia, 2019: 2019).

اهمیت و ضرورت پژوهش از آنجا ناشی می‌شود که امروزه، توجه به مفهوم امنیت شهروندان و روش‌های ارتقاء آن، به عنوان یکی از اولویت‌های اساسی متفکران برنامه‌ریزی شهری تبدیل شده است. معیارهای شناخت و تحلیل امنیت در پهنه شهرها بسیار متفاوت است و با توجه به مؤلفه‌های کالبدی، کارکردی و ادراکی محیطی نوسان پیدا می‌کند. در راستای رویکرد فوق، شهر کاشان از جمله شهرهایی می‌باشد که تحت تأثیر رشد بالای فیزیکی و جمعیتی شهر با فضاهای نابرابر شهری به لحاظ برخورداری از شاخص‌های کیفیت زندگی مواجه می‌باشد.

و لذا پیش‌بینی می‌گردد، این اختلاف در سطح برخورداری، باعث ناپایداری (نابرابری و کاهش) مقوله امنیت در سطح نواحی و مناطق شهری شده است. از این‌رو در پژوهش حاضر، تلاش گردیده، به این پرسش پاسخ داده شود که سطح پایداری نواحی و مناطق شهر کاشان به لحاظ شاخص‌های امنیت شهری از چه الگویی تبعیت می‌کند؟ تا بدین وسیله ضمن شناسایی نواحی و مناطق ناپایدار شهری در حوزه امنیت، به ارائه راهبردهایی مبتنی بر اصول توسعه پایدار شهری جهت افزایش امنیت در نقاط بحرانی اقدام گردد

پیشینه تحقیق و مبانی نظری

مفهوم امنیت: امنیت از ریشه لغوی امنیت از زبان عربی نشأت گرفته و در زبان فارسی متداول شده است و تقریباً به همان معنا به کار می‌رود. امنیت از کلمه امن ریشه می‌گیرد که واژه‌های آرامش یافتن، بیمناک نبودن و ترسیدن را در ذهن متبلور می‌سازد و در مفهوم مصدری از الامن به عنوان دستیابی به اطمینان و آرامش پس از رهایی و ترس سخن می‌رود. علاوه بر این معنا، الامن مترادف با اطمینان نیز می‌باشد. امنیت همچنین معادل واژه Security که ریشه لاتین آن Secures و در لغت به معنای نداشتن دله‌ره و دغدغه است، بنابراین معنای لغوی امنیت رهایی از تشویش، اضطراب، بی اطمینانی و مخاطره است. در این معنا بخش اعظم رفتارهای فردی، گروهی و اجتماعی صیغه‌ای امنیتی پیدا می‌کند، چرا که هیچ رفتاری فارغ از مخاطره و قدری تشویش نیست و اطمینان مطلق نه میسر است چون رفتار انسان‌ها قابل کنترل کامل نیست (و نه مطلوب) چرا که اطمینان مطلق، پویایی را از جامعه گرفته و علم و تحقیق را تعطیل می‌کند (Rafiei et al., 2020: 102)؛ امنیت در طبقه‌بندی نیازهای اساسی انسان (هرم مازلو) در درجه دوم اهمیت و پس از نیازهای فیزیولوژیک قرار گرفته است (Hosseini, 2016: 139)؛ امنیت دارای ابعاد تکوینی (آرامش فکری)، ادراکی (احساس امنیت در محیط امن)، کالبدی (ایمنی فرد) و اجتماعی (مناسبات فردی) است (Bahrampour & Malek Afzali, 2018: 44)؛ امنیت و احساس امنیت به عنوان مهم‌ترین عامل که به فضای شهری کیفیت می‌بخشد مطرح است و ضرورت حفظ آن یکی از ارکان رضایتمندی و توسعه پایدار زندگی شهری می‌باشد (Boustras & Waring, 2020)؛ پروژه فضای امن چهار ویژگی را برای یک فضای امن معرفی نموده است. این ویژگی‌ها شامل داشتن روابط اجتماعی، قابلیت دسترسی و ارتباط، راحت بودن و احساس آرامش و بهره‌وری می‌باشد (Hayati et al., 2018: 4)؛ بر اساس طبقه‌بندی موسسه اکومونیست ۵۷ عامل یا نامگر برای ارزیابی شهرهای امن در سال ۲۰۱۹ طراحی و تعدادی از شهرهای جهان مورد ارزیابی قرار گرفته شده است. حوزه ایمنی شهرها در این تقسیم‌بندی با چهار معیار امنیتی شامل امنیت دیجیتال، امنیت زیرساختی، امنیت فردی یا شخصی و امنیت حوزه سلامت و بهداشت مورد ارزیابی قرار گرفته شده است. در این طبقه‌بندی، شهر توکیو با ۹۲، سنگاپور با ۹۱/۵، اوزاکا با ۹۰/۹ و آمستردام با ۸۸ امتیاز امن‌ترین شهرهای جهان شناخته شدند (The Economist Intelligence, 2019).

به نظر می‌رسد از دیدگاه مکاتب غربی، به ویژه ساختارگرایان، سه عامل اساسی در شکل‌گیری احساس ناامنی شهری مؤثرند: (۱) عوامل بنیادی؛ در این دیدگاه عوامل بنیادی به عنوان یکی از فرض‌های اساسی برای بروز ناامنی در شهرها به ویژه کلان‌شهرها قلمداد شده است. دسترسی محدود به منابع، عدم دسترسی برابر به ساختارها و منابع حیاتی، نابرابری‌های موجود در بحث‌های اعتقادی و ایدئولوژیکی بین اقوام و اقشار مختلف شهری می‌توانند به عنوان عامل راهبردی موجب ناامنی شهری گردند. (۲) عوامل دینامیکی: این عوامل به مقوله‌های مهمی چون کیفیت زندگی شهری، دسترسی به خدمات و تحولات شهری اشاره دارد. درواقع این عوامل به ارزیابی پویایی فرایندهایی اشاره دارد که در اثر عدم دسترسی برابر و عدم توزیع متوازن این فرایندها در قالب عوامل دینامیکی موجب بروز ناامنی در شهرها می‌شوند. (۳) عوامل ایمنی: فرایند نامناسب طراحی فضاهای شهری و ساختار محیط کالبدی در شهرها، طراحی ناپایدار زیرساخت‌ها به ویژه برای مقابله با مخاطرات محیطی می‌تواند بستر ساز بروز ناامنی در شهرها گردند (Elhami et al., 2021: 97).

روابط متقابل امنیت و توسعه پایدار: هدف توسعه پایدار به طور خلاصه برآورده کردن نیازهای نسل حاضر بدون آسیب رساندن به نیازهای نسل آینده می‌باشد (Growther et al., 2018: 24)؛ امروزه بیشتر شهرها به فضاهایی از نابرابری و مقاومت تبدیل شده‌اند. همچنین با طیف گسترده‌ای از مسائل امنیت ستیز اجتماعی از قبیل افزایش و هجوم فزاینده جمعیت، گسترش نابرابری‌های دردناک و اسفناک اجتماعی، اقتصادی و پیامدهای فضایی آن یعنی جدایی‌گزینی، بزهکاری، جرم و بسیاری از آسیب‌های اجتماعی دیگر مواجه هستند، ناامنی ممکن است اهداف گسترده پایداری شهری را به شکلی جدی تضعیف کند؛ پژوهشگران بسیاری بر این باورند که امنیت شهری، اولین قدم برای رسیدن به توسعه انسانی است، بنابراین می‌توان گفت ناامنی و ناپایداری مانع رشد و توسعه می‌شود و زمینه را برای توسعه نیافتگی فراهم می‌کند؛ امنیت و توسعه مفاهیمی به هم پیوسته، الزام و ملزوم یکدیگر هستند؛ به طوری که دستیابی به توسعه بدون برخورداری از امنیت ناممکن است توسعه نیز در برخورداری از امنیت نقش بسزایی دارد و این پیوستگی در سطوح مختلف محلی، ملی، منطقه‌ای و جهانی مصداق پیدا می‌کند (Amanpour, 2019: 238-241).

امنیت پایدار: طرح مفهوم امنیت پایدار متضمن یک مفهوم نو در مباحث امنیتی است (Abbaszadeh & Karami, 2011: 32); امنیت پایدار، مستلزم توجه به تمامی وجوه امنیت است. به سبب ظرفیت‌های گردآمده در امنیت پایدار باوجود پیشینه کوتاه این مفهوم در پهنه‌های گوناگون به ویژه در موضوع "توسعه" در سطح جهان و محافل گوناگون بسیار موردتوجه قرار گرفته است (Alaei, 2012: 7); امنیت پایدار دال بر بهتر زیستن جامعه، ناظر بر درک جامعی است که بر پایه آن به همه عوامل مؤثر سیاسی، اقتصادی، فرهنگی، اجتماعی و امنیتی در کنار یکدیگر و باهم توجه می‌شود، این مفهوم متضمن وجود شرایطی است که در چارچوب آن، دولت‌ها به حقوق شهروندی احترام بگذارند؛ از این رو، پایداری امنیت به کاهش فقر، بیکاری و برابری و عدالت در بهره‌مندی از فرصت‌ها برای شهروندان بستگی دارد (Bagheri, 2018: 7); در امنیت پایدار به‌جای مقابله با تهدیدها، شناسایی و چاره‌اندیشی روندهای منتهی به ناامنی اهمیت پیدا می‌کند و با کنترل و مهندسی این روندها از پدید آمدن ناامنی پیشگیری می‌شود. این نگاه، پارادایم جدیدی را شکل می‌دهد که در مقابل پارادایم کنترل قرار دارد. تفاوت اصلی این رویکرد و پارادایم کنترل آن است که در آن از زور و قوه قهریه استفاده نمی‌شود، بلکه امنیت پایدار برای کنترل تهدیدها صرفاً هدفش حل مشارکتی علل مهم تهدیدها با استفاده از مؤثرترین ابزارهای قابل دسترس یا درمان بیماری است. این هدف از طریق سیاست‌های امنیتی توسعه بخش و کاربرد استراتژی پیشگیرانه به جای استراتژی واکنشی که در سراسر جهان دنبال می‌شود، قابل دستیابی است (Qaisari & Hosseini, 2013: 75); بر این اساس رویکرد امنیت پایدار بر شناسایی نیروهای مرتبط و اصلی ناامنی و تعارض، با تأکید بر راهبردهای پیشگیرانه نسبت به راهبردهای انفعالی، پافشاری دارد (Hossein Bar & Anvari, 2021: 348);

نظریه‌های امنیت شهری: نظریه‌های زیادی در خصوص مؤلفه‌های تأثیرگذار بر احساس امنیت بحث کرده‌اند. ریشه‌های نظری نابسامانی اجتماعی به اوایل دهه (۱۹۹۰) بر می‌گردد. نابسامانی اجتماعی به ناتوانی اجتماع در تحقق ارزش‌های مشترک اعضای خود و حفظ کنترل‌های اجتماعی کارآمد، اطلاق می‌شود. همان‌طور که کورنهایوز (۱۹۷۸) "اظهار داشته است در یک نگاه آنی، نابسامانی اجتماعی قابل مشاهده است، هنگامی که ساختار و فرهنگ اجتماع در کاربست و نمایش ارزش‌های ساکنان خود ناتوان است (Kubrin & Wo, 2016: 123); (چهار فرض مهم در این نظریه وجود دارد: ۱) بزهکاری، شکست کنترل‌های اجتماعی بنا و نهادی است، ۲) نابسامانی یک نهاد اجتماع مبنا است که به وسیله صنعتی شدن سریع فرآیند مهاجرت و شهرنشینی ایجاد می‌شود. ۳) رقابت و تسلط بر عملکرد نهادهای اجتماعی تأثیر می‌گذارد مکان و جذابیت‌های مسکونی و تجاری با اصول اکولوژیکی و طبیعی انطباق دارد ۴) این نوع مناطق موجب توسعه سنت‌ها و ارزش‌های مجرمانه می‌شوند (Shoemaker, 2005: 82).

یکی دیگر از تئوری‌های مطرح شده در بحث امنیت شهری، نظریه "فضاهای قابل دفاع می‌باشد". این نظریه در سال ۱۹۷۲، توسط اسکار نیومن بیان گردید. اصول و مبانی فضای قابل دفاع با هدف اصلاح شرایط کالبدی یک محله شکل گرفته است. محله‌ای که ساکنان آن قادر باشند محیط اطراف خانه‌های خود را کنترل کنند. اصول فضای قابل دفاع بر مشارکت و خودیاری مردم تکیه دارد. بر اساس این نظریه، فقدان چهار عنصر از عوامل ایجاد فضاهای غیرقابل دفاع (مستعد جرم) هستند که شامل ایجاد حس قلمرو و مالکیت در فضای قابل دفاع، افزایش نظارت طبیعی که به ساکنان اجازه می‌دهد افراد را شناسایی کنند و به وقایع قلمرو خود آگاه باشند، خلق تصویری امن از محیط اطراف که ساکنان آن را می‌شناسند و از آن مراقبت می‌کنند و در نهایت همسایه‌ها باید بخشی از ناحیه امن و بزرگ‌تری باشند که از آن در برابر خطرات حفاظت می‌کنند و بالتبع محله خود را نیز حفاظت می‌نماید (Coupland, 1997: 149).

رویکرد دیگری در زمینه طراحی در دهه ۱۹۷۰، ۱۹۸۰ با عنوان CPITED (جلوگیری از جرم از طریق طراحی محیطی) مطرح شده است، این ایده بر اساس نظریات نیومن (۱۹۷۲) و ری جفری (۱۹۷۱) انتشار یافت. این نظریه در سال‌های اخیر به عنوان رویکردی فیزیکی-اجتماعی در جرم‌شناسی و برنامه‌ریزی شهری پدیدار شد و این ایده فضای قابل دفاع نیومن را پالایش کرد و بیشتر به یک رویکرد اجتماعی و کلی‌نگر نزدیک‌تر شد (Cozens, 2020: 132); بنابراین کارایی معیارهای محیطی و طراحی فیزیکی به عنوان وسیله‌ای برای کاهش جرائم و کاستن احساس عدم امنیت با محیط اجتماعی در هم تنیده است (Bertau, 2012: 116).

در زمینه ادبیات موضوع پژوهش، طی سالیان گذشته مطالعات خارجی و داخلی زیادی انجام گرفته است که هر کدام از آنها بعد خاصی از موضوع را مورد بررسی و تحلیل قرار داده‌اند. در ذیل به برخی از این مطالعات اشاره می‌گردد. سبحانی و همکاران (۱۳۹۵) در پژوهشی به تحلیل شاخص‌ها و ابعاد توسعه پایدار محله‌ای در راستای ارتقای امنیت شهری در شهر شاهین دژ پرداخته و به این نتیجه رسیدند که با توجه به مؤلفه‌های مورد مطالعه، ۹ محله با کسب امتیاز (۰/۹۷۸۳) در جایگاه اول، ۱۳ محله با امتیاز کسب شده (۰/۲۳۴۱) در رتبه دوم، در نهایت ۸ محله با کسب امتیاز (۰/۲۳۱۶) در جایگاه سوم قرار گرفته‌اند که به عنوان محله‌های پایدار شناخته شده‌اند، همچنین محله‌های ۵، ۱۰ و ۱ به عنوان محله‌های ناپایدار مشخص شدند. ناصری، منش (۱۳۹۶) به اولویت‌بندی و راهکارهای مؤثر در ارتقای احساس امنیت شهری در

¹ crime prevention through environmental design

مناطق مسکونی منطقه ۴ شهرداری اردبیل پرداخته و به این نتیجه دست یافت که استفاده از پتانسیل بالای مشارکت و همبستگی مردمی در جهت بازآفرینی محلات و ایجاد حس تعلق جهت کاهش آسیب‌ها و ناهنجاری‌های اجتماعی و کاهش وندالیسم؛ ارائه آموزش‌های لازم، راه‌اندازی کسب‌وکار برای جوانان در جهت ایجاد شغل و کاهش بزهکاری‌های اجتماعی در منطقه، هدایت صحیح فعالیت‌های رو به رشد مدیریت شهری در این منطقه در جهت خدمات‌رسانی بهتر و افزایش مشارکت مردمی و کاهش احساس تبعیض در ساکنان منطقه در جهت کاهش ناهنجاری‌های اجتماعی و افزایش احساس امنیت به عنوان مهم‌ترین راهبردها جهت افزایش احساس امنیت شهری در منطقه ۴ شهرداری اردبیل می‌باشند. پیری و همکاران (۱۳۹۸) در تحقیقی به پراکنش فضایی امنیت شهروندی در شهرهای استان یزد پرداخته، نتایج تحقیق نشان داد که شهرستان میبد با مقدار ۱ در بهترین سطح و شهرستان یزد با مقدار ۰/۴۳۱ در بدترین وضعیت از امنیت شهروندی قرار داشته‌اند. به طوری که شمال غرب و جنوب منطقه مورد مطالعه از احساس امنیت نسبتاً متعادلی برخوردار است و بخش مرکزی استان یعنی یزد؛ تفت و بافق نسبت به دیگر شهرستان‌ها از تراکم کمتری برخوردار است. مودودی ارخودی (۱۳۹۹) در تحقیقی با عنوان شناسایی عوامل مؤثر بر ایجاد امنیت پایدار در روستاهای مرزی، به این نتیجه رسید که شاخص اقتصادی بیشترین نقش را در ایجاد احساس امنیت در مناطق مرزی دارد. سرتیپی و همکاران (۱۴۰۰) در مقاله‌ای به شناسایی پیشران‌های کلیدی در راستای تحقق‌پذیری امنیت پایدار منطقه‌ای در منطقه لواسان پرداخته‌اند، یافته‌های تحقیق نشان داد که مهم‌ترین پیشران‌های تأثیرگذار بر تحقق امنیت پایدار منطقه‌ای لواسانات بر مبنای پدافند غیرعامل مربوط به پیشران‌های مدیریت مبتنی بر پیشگیری، مدیریت مبتنی بر آمادگی و برنامه‌ریزی مناسب کالبدی زیست‌محیطی بوده که به ترتیب امتیاز مدل ساختاری برای آنها ۸۲۳/۷۵۳، ۰/۶۷۷ می‌باشد. وارا و گواردیا (۲۰۱۴) در تحقیقی به بررسی احساس ناامنی و ترس از جرم در شهرهای با میانگین نرخ پایین جرم پرداخته، در این تحقیق خطر درک شده از قربانی شدن و ترس از جرائم و جنایات با استفاده از مدل‌سازی معادلات ساختاری مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت و مشخص گردید در میان عوامل مورد مطالعه عوامل اجتماعی جرم نقش و اثرگذاری بیشتری نسبت به عوامل زیست‌محیطی و روحی روانی دارند. عادل‌ها و همکاران (۲۰۱۵) در پژوهشی با عنوان جرم و جنایت در رابطه با طراحی شهری: نمونه مورد مطالعه ناحیه بزرگ کایرو بیان می‌کنند که جرم و جنایت بخشی از هر سیستم اجتماعی در جوامع است و ریشه‌های آن در جوامع انسانی شناخته شده است. وقوع این معضل از جامعه‌ای به جامعه‌ای دیگر متفاوت بوده و حتی وقوع آن در درون یک جامعه به گونه‌های مختلفی اتفاق می‌افتد. در این تحقیق مشخص شد که جرم و جنایت در مکان‌هایی اتفاق می‌افتد که فرصت‌ها و تبهکاران هر دو در دسترس هستند، در این مقاله ناحیه مورد مطالعه بر اساس تحلیل‌های اجتماعی، الگوهای شبکه‌ای خیابانی و کاربری زمین به دقت مورد تحلیل قرار می‌گیرد. پایدر و همکاران (۲۰۱۷) در مقاله‌ای با عنوان بررسی امنیت راه (مسیر) زنان در محله‌های شهر سانتیاگو در کشور شیلی و به این نتیجه رسیدند که از نظر بیشتر شهروندان محله‌های شهر تا حدودی امن و ایمن است ولی بیشتر اهالی محل در این مورد اتفاق نظر داشتند که احساس ناامنی آنها بر مسیری که برای پیاده روی روزانه خود انتخاب می‌کنند، تأثیر می‌گذارد همچنین یافته‌های دیگر تحقیق نشان داد که حضور دیگران، نزدیکی به مغازه‌ها، مدارس و پارک‌ها و وجود فضاهای باز و حضور افراد آشنا و دوستان از مهم‌ترین عوامل برای احساس امنیت زنان هستند. هنتر و همکاران (۲۰۱۸) در پژوهشی یک نظرسنجی اجتماعی-رفتاری در فضاهای شهری ارائه می‌دهند و فضاها را به دو دسته فضای نیمه عمومی (به عنوان مثال، حمام عمومی، خانه متروکه، حمل‌ونقل عمومی) و فضاهای عمومی تا حدودی خصوصی‌سازی شده (به عنوان مثال، خیابان‌ها، پارک‌ها و راه‌پله‌ها) تقسیم می‌کنند و با بررسی و تحلیل‌های به دست آمده در تحقیق به این نتیجه رسیدند که فضاهای نیمه عمومی مخاطره آمیزتر از فضاهای عمومی بوده و با نظرسنجی‌های انجام گرفته شده در این زمینه، پویایی اجتماعی افراد، حضور شهروندان و چشمان ناظر را از عوامل مهم در ایجاد احساس امنیت در این فضاها مطرح می‌کنند. لیو و همکاران (۲۰۱۹) به بررسی فضاهای عمومی امن برای زنان پرداخته‌اند. این تحقیق نشان داد که فضاهای باز و عمومی شهرها جهت ایجاد احساس امنیت برای زنان نقاط مهمی هستند زیرا که محل تفریح و سرگرمی آنها در مراکز شهری به حساب می‌آیند، همچنین یافته‌های این پژوهش نشان داد که میزان روشنایی کافی، باز بودن فضای دید، حمل‌ونقل عمومی مناسب به صورت محسوس باعث ایجاد امنیت زنان می‌شود. ریز دایان و سوسانتو (۲۰۱۹) به بررسی امنیت در شهرهای هوشمند پرداخته و مهم‌ترین عامل در ایجاد شهر امن را هوشمند سازی می‌دانند. شهر امن از دیدگاه آنان این‌گونه تعریف می‌شود: شهر امن ایده‌ای در جامعه است که در آن از تکنولوژی برای بهبود و کمک به دولت، جوامع و مشاغل استفاده می‌شود تا احتمال وقوع جرائم را کاهش دهد و محیط شهری ایمن را فراهم کند که شهروندان در آن احساس امنیت و راحتی کنند، همچنین در این پژوهش شاخص‌های برنامه‌ریزی شده در اجرای شهر امن شان‌دیگار در کشور هندوستان برای سال ۲۰۳۱ مطرح می‌گردد و آن را به عنوان پنج ملاک اصلی جرم و خشونت، ایمنی در جاده‌ها، امنیت مالکیت، انعطاف‌پذیری در برابر بحران، بهداشت عمومی تقسیم می‌کنند. کوریت و همکاران (۲۰۲۰) به بررسی مؤلفه‌های تأثیرگذار امنیت شهری در شهرها و کشورهای مختلف می‌پردازند، آنها پس از انجام تحقیقات در ۳۰ شهر مختلف نقش عوامل اقتصادی و اجتماعی را در امنیت

1 Valera and Guardia

2 Adel Heba and et al

3 Baydar and et al

4 Hiner and et al

5 Leao and et al

6 Rdiana and Susanto

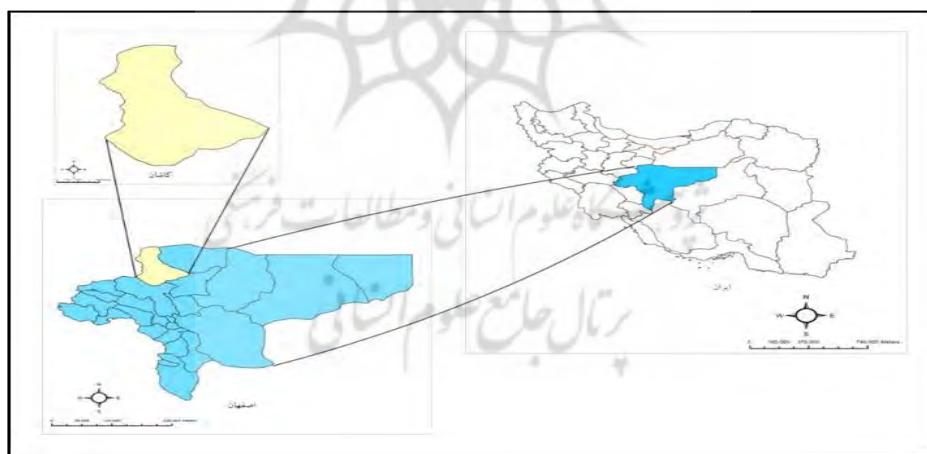
7 Kurtit

مهم‌تر می‌دانند و اعتقاد دارند که رفتارهای اجتماعی در فضای شهری در بهبود امنیت بسیار اثرگذار است. کاپاسو داسیلوا و همکاران^۱ (۲۰۲۰) در پژوهشی با عنوان وضعیت‌های پایدار و خشونت: امنیت ادراک شده و در معرض جرم بودن دانشجویان در مسیر رفت آمد به دانشگاه در کشور برزیل پرداخته، نتایج تحقیق نشان داد که دانشجویان پیاده، بیشتر توجه مجرمان را به خود جلب می‌کنند و پیشنهاد کرد که افزایش نظارت بر مناطق با مشارکت بالا در حالت‌های پیاده مدار و در نظر گرفتن مسیر سواره در کناره مسیر پیاده جهت افزایش نظارت فرد بر فرد می‌تواند نتایج پایداری را در ایجاد امنیت و جلوگیری از سرقت و خشونت در پی داشته باشد. پری و فنلی^۲ (۲۰۲۰) در پژوهشی با عنوان < تحلیل راه حل‌های طراحی محیطی جرم ستیز مؤثر در سال ۲۰۲۰ و بعد از آن: مفاهیم و راهبردها > پیشگیری از وقوع جرم از طریق طراحی محیطی جرم ستیز و پیشگیری از وقوع جرم با راه حل‌های سال ۲۰۲۰ و بعد از آن، به منظور ارائه راه حل‌ها، اثبات نموده که نقش فرد (نه تأکید بر ساختمان‌ها). در کاهش جرم مهم است. همچنین در این مقاله اشاره شده که زمان رو به جلو و تغییر فناوری، ما را تغییر داده است؛ بنابراین باید از محیط اطراف آگاه بوده و برنامه‌هایی را اجرا کرده که باعث کاهش جرم در جوامع شود؛ و در نهایت پیشنهادات و راهکارهایی در راستای کاهش جرائم ارائه شده. کری ماتیموئه^۳ (۲۰۲۱) در پژوهشی به بررسی مسیرهای فراموش شده در شهر تورنتو کانادا و نامی‌های موجود در آن پرداخته یافته‌های تحقیق وی نشان داد که خیابان‌های فرعی که در قسمت پشتی خیابان‌های پرجمعیت هسته مرکز شهر تورنتو قرار گرفته است، به علت کم‌نور بودن و وجود آلودگی‌های زیست محیطی و فضاهای متروکه دلیل ناامنی در این محدوده مورد مطالعه هستند و بیان می‌کند که این فضاهای فراموش شده (رها شده) می‌تواند با حضور پذیری و ایجاد محیطی سرزنده احیا شود و همچنین سیاست‌هایی از جمله فرهنگ‌سازی تطبیق‌پذیر جهت بهبود این فضاها نتیجه بخش خواهد بود.

در زمینه نوآوری پژوهش مورد مطالعه، می‌توان به این موارد اشاره نمود: الف) فقدان پژوهش جامع در چنین سطح و ابعادی در محدوده مورد مطالعه؛ ب) رسیدن به شناختی جامع از وضعیت موجود شهر کاشان از نظر شاخص‌های انتخابی امنیت شهری در سطوح ناحیه‌ای و منطقه‌ای؛ ج) اتخاذ سیاست‌ها و تصمیم‌گیری‌های کلان توسط مدیران و مسؤولین شهری بر مبنای پژوهش حاضر، در راستای تمرکززدایی، کاهش تفاوت‌های اقتصادی اجتماعی، توزیع عادلانه منابع و درآمدها جهت تحقق امنیت شهری یکپارچه در سطح شهر کاشان.

مواد و روش تحقیق

شهر کاشان با ارتفاعی حدود ۹۵۵ متر از سطح دریا در فلات مرکزی ایران و در شمال استان اصفهان واقع شده است. مطابق سرشماری سال ۱۳۹۵، این شهر ۳۰۴۴۸۷ نفر جمعیت دارد که از این تعداد ۱۵۴۱۰۰ نفر مرد و ۱۵۰۳۸۷ نفر زن می‌باشند (Statistics Center of Iran, 2015).

شکل ۱- نقشه محدوده مورد مطالعه در تقسیمات سیاسی استانی و کشوری (Source: Kashan Municipality)

نوع پژوهش از نظر هدف کاربردی و از نظر شیوه انجام توصیفی، تحلیلی است، با توجه به اصول کلی روش تحقیق، در طراحی تحقیق و جمع‌آوری اطلاعات از دو روش اسنادی و پیمایشی استفاده شد. بخشی از پژوهش مبتنی بر روش کیفی است و بخش دیگری از آن به‌ویژه در تحلیل شاخص‌ها بر پایه‌ی روش کمی است. فرآیند اصلی این پژوهش شامل دو مرحله به شرح زیر است: الف) شناسایی و استخراج شاخص‌های مهم معیار امنیت شهری. ب) شناسایی و انتخاب مدل‌ها و الگوهای مناسب برای سنجش و ارزیابی شاخص‌های مهم معیار امنیت شهری. بدین صورت که در گام اول با استفاده از تکنیک دلفی به شناسایی و استخراج شاخص‌های مرتبط با معیار امنیت شهری بر

1 Capasso da Silva

2 Perry and Fennelly

3 Garie -Mattimoe

اساس نتایج مصاحبه با خبرگان پرداخته شد و در گام دوم با رویکرد ترکیبی از مدل‌های تصمیم‌گیری چند معیاره همچون AHP -TOPSIS سطوح پایداری نواحی و مناطق شهری کاشان با تأکید بر شاخص امنیت شهری مورد ارزیابی قرار گرفت؛ یعنی ابتدا از طریق تکمیل پرسشنامه‌های مقایسه‌ی زوجی از سوی کارشناسان شهری و صاحب نظران دانشگاهی، توسط مدل تحلیل سلسله مراتبی (AHP) وزن هر کدام از شاخص‌ها مشخص شد و در نهایت با جمع‌آوری داده‌های مکانی متناسب با شاخص‌ها و بهره‌گیری از روش TOPSIS، رتبه‌بندی مناطق و نواحی شهری کاشان به لحاظ برخورداری از شاخص‌های امنیت شهری انجام گرفت.

با توجه به اصول کلی روش تحقیق، در طراحی تحقیق و جمع‌آوری اطلاعات از دو روش اسنادی و پیمایشی بهره گرفته شده است. در مرحله‌ی اول به منظور مشخص شدن مباحث نظری در رابطه با موضوع پژوهش از روش تحلیل داده‌های ثانویه (کتابخانه‌ای) استفاده شده است و در بخش میدانی از روش‌هایی همانند مصاحبه و طراحی و تکمیل پرسشنامه به سنجش، ارزیابی و رتبه‌بندی نواحی و مناطق شهر به لحاظ برخورداری از شاخص‌های توسعه‌ی پایدار پرداخته شده است. قلمرو مکانی پژوهش شهر کاشان (مناطق و نواحی شهر) است. جامعه‌ی آماری پژوهش را دو سطح شامل مسؤولین شهری مرتبط با موضوع و متخصصین و صاحب نظران دانشگاهی تشکیل می‌دهند. پس از مشخص شدن کارشناسان شهری و صاحب نظران دانشگاهی، تلاش گردید با توجه به محدود بودن کارشناسان و متخصصین در زمینه امنیت شهری برای همگی آنها یعنی ۲۵ نفر به شرح ذیل پرسشنامه تهیه گردد. الف) پرسشنامه تدوین شاخص‌های نهایی مرتبط با معیار امنیت شهری؛ ب) پرسشنامه مقایسه‌ی زوجی شاخص‌ها جهت تعیین وزن آن‌ها؛ روش نمونه‌برداری در این پژوهش از نوع نمونه‌گیری هدفمند است که گاهی تحت عنوان نمونه‌گیری قضاوتی و حتی نمونه‌گیری نظری نامیده می‌شود. تکنیک‌های مورد استفاده برای تجزیه و تحلیل داده‌ها عبارت‌اند از: مدل‌های تصمیم‌گیری چند معیاره (AHP و TOPSIS)، در این پژوهش از نرم‌افزار EXCEL برای انجام فرایند مدل‌های AHP و TOPSIS و از نرم‌افزار سیستم اطلاعات جغرافیایی ArcGIS برای مدل‌سازی فضایی و پهنه‌بندی نواحی و مناطق استفاده شد. در این پژوهش به تناسب موضوع، اهداف تحقیق و سؤال پژوهش، برخی از شاخص‌های معیار امنیت شهری که با اهمیت‌تر و کلیدی‌تر بودند، انتخاب گردید که شامل موارد زیر می‌باشند: سرقت (منفی)، مفاسد اخلاقی (منفی)، درگیری و نزاع عمومی (منفی)، نگهداری و خریدوفروش مواد مخدر (منفی)، تعداد کلانتری به ده هزار نفر (مثبت).

بحث و یافته‌های تحقیق

ارزیابی میزان سطوح پایداری نواحی و مناطق شهر کاشان با تأکید بر شاخص‌های امنیت شهری با استفاده از تکنیک (TOPSIS): در این مرحله با استفاده از وزن‌های استخراجی از روش AHP و همچنین داده‌های مکانی مرتبط با شاخص‌ها مورد مطالعه، با بهره‌گیری از تکنیک تاپسیس به رتبه‌بندی نهایی نواحی و مناطق شهری کاشان در حوزه امنیت شهری پرداخته شده است. فرایند رتبه‌بندی نواحی و مناطق شهری کاشان با مدل تاپسیس

الف) تشکیل ماتریس تصمیم: در این ماتریس، در سطرها نواحی و مناطق شهری کاشان و در ستون‌ها شاخص‌های معیار امنیت شهری قرار دارند و داده‌های مکانی مربوط به آن نیز در ماتریس قرار گرفته شده است. گزینه‌ها (مناطق و نواحی) به صورت A_{ik} نام‌گذاری می‌شوند که i نشان‌دهنده منطقه و k نشان‌دهنده ناحیه است؛ مثلاً A_{12} نشان‌دهنده ناحیه ۲ از منطقه ۱ است.

جدول ۱- ماتریس تصمیم (داده‌های مکانی نواحی) بر حسب شاخص‌های منتخب پژوهش

C۵	C۴	C۳	C۲	C۱	
۱,۰۲	۴	۱	۳	۵	A۱۱
۱,۰۴	۵	۴	۱	۴	A۱۲
۰,۶۳	۱	۱	۴	۵	A۲۱
۰,۴۶	۵	۴	۲	۳	A۲۲
۰,۲	۴	۳	۱	۵	A۲۳
۰,۰۰	۵	۳	۱	۴	A۳۱
۰,۵	۵	۳	۱	۴	A۳۲
۰,۲۳	۵	۱	۳	۴	A۳۳
۳,۹	۵	۱	۳	۴	A۳۴
۱,۵۴	۱	۳	۱	۵	A۴۱
۱,۵۶	۴	۵	۲	۳	A۴۲
۵,۳	۱	۴	۱	۵	A۴۳
۰,۰۰	۱	۱	۱	۱	A۵۱
۰,۰۰	۱	۱	۱	۱	A۵۲

C۵	C۴	C۳	C۲	C۱	
۰.۸۳	۴	۵	۳	۱	A۵۳
۰.۰۰	۵	۴	۳	۱	A۵۴

(Source: Research findings, 2021)

ب) تشکیل بردار وزن معیارها W_j : در این مرحله وزن شاخص‌های معیار امنیت توسط مدل تحلیل سلسله مراتبی (AHP) مشخص شده است.

جدول ۲- وزن شاخص‌های معیار امنیت

وزن	شاخص	ردیف
۰.۲۰۴۵۴۵	C۱	۱
۰.۲۰۴۵۴۵	C۲	۲
۰.۱۸۱۸۱۸	C۳	۳
۰.۲۰۴۵۴۵	C۴	۴
۰.۲۰۴۵۴۵	C۵	۵

(Source: Research findings, 2021)

ج) تشکیل ماتریس بی‌مقیاس:

در این مرحله ماتریس تصمیم‌گیری موجود به یک ماتریس "بی‌مقیاس شده" با استفاده از فرمول زیر تبدیل می‌شود:

$$n_{ij} = \frac{X_{ij}}{\sqrt{\sum_{i=1}^n X_{ij}^2}}$$

جدول ۳- ماتریس تصمیم‌بی‌مقیاس شده

	C۹-۱	C۹-۲	C۹-۳	C۹-۴	C۹-۵
A۱۱	۵.۷E-۰۸	۰.۱۱۴۷۰۸	۰.۳۷۱۳۹۱	۰.۱۰۹۱۰۹	۰.۱۴۱۶۲۹
A۱۲	۰.۱۱۳۹۶۱	۰.۳۴۴۱۲۴	۰.۰۹۲۸۴۸	۵.۴۶E-۰۸	۰.۱۴۴۴۰۶
A۲۱	۵.۷E-۰۸	۴.۵۹E-۰۸	۰.۳۷۱۳۹۱	۰.۴۳۶۴۳۶	۰.۰۸۷۴۷۷
A۲۲	۰.۲۳۷۹۳۱	۰.۲۲۹۴۱۶	۰.۰۹۲۸۴۸	۵.۴۶E-۰۸	۰.۰۶۳۸۷۲
A۲۳	۵.۷E-۰۸	۰.۳۴۴۱۲۴	۰.۱۸۵۶۹۵	۰.۱۰۹۱۰۹	۰.۰۲۷۷۷
A۳۱	۰.۱۱۳۹۶۱	۰.۳۴۴۱۲۴	۰.۱۸۵۶۹۵	۵.۴۶E-۰۸	۷.۳۶E-۰۸
A۳۲	۰.۱۱۳۹۶۱	۰.۳۴۴۱۲۴	۰.۱۸۵۶۹۵	۵.۴۶E-۰۸	۰.۰۶۹۴۲۶
A۳۳	۰.۱۱۳۹۶۱	۰.۱۱۴۷۰۸	۰.۳۷۱۳۹۱	۵.۴۶E-۰۸	۰.۰۳۱۹۳۶
A۳۴	۰.۱۱۳۹۶۱	۰.۱۱۴۷۰۸	۰.۳۷۱۳۹۱	۵.۴۶E-۰۸	۰.۵۴۱۵۲۳
A۴۱	۵.۷E-۰۸	۴.۵۹E-۰۸	۰.۱۸۵۶۹۵	۰.۴۳۶۴۳۶	۰.۲۱۳۸۳۲
A۴۲	۰.۲۳۷۹۳۱	۰.۲۲۹۴۱۶	۴.۶۴E-۰۸	۰.۱۰۹۱۰۹	۰.۲۱۶۶۰۹
A۴۳	۵.۷E-۰۸	۰.۳۴۴۱۲۴	۰.۰۹۲۸۴۸	۰.۴۳۶۴۳۶	۰.۷۵۵۹۱۶
A۵۱	۰.۴۵۵۸۴۲	۰.۳۴۴۱۲۴	۰.۳۷۱۳۹۱	۰.۴۳۶۴۳۶	۷.۳۶E-۰۸
A۵۲	۰.۴۵۵۸۴۲	۰.۳۴۴۱۲۴	۰.۳۷۱۳۹۱	۰.۴۳۶۴۳۶	۷.۳۶E-۰۸
A۵۳	۰.۴۵۵۸۴۲	۰.۱۱۴۷۰۸	۴.۶۴E-۰۸	۰.۱۰۹۱۰۹	۰.۱۱۵۲۴۷
A۵۴	۰.۴۵۵۸۴۲	۰.۱۱۴۷۰۸	۰.۰۹۲۸۴۸	۵.۴۶E-۰۸	۷.۳۶E-۰۸

(Source: Research findings, 2021)

د) ماتریس بی‌مقیاس شده موزون: این ماتریس از طریق ضرب ماتریس بی‌مقیاس شده در بردار وزن شاخص‌ها، حاصل می‌گردد.

جدول ۴- ماتریس بی‌مقیاس شده موزون

	C۹-۱	C۹-۲	C۹-۳	C۹-۴	C۹-۵
A۱۱	۱.۱۷E-۰۸	۰.۰۲۳۴۶۳	۰.۰۶۷۵۲۶	۰.۰۲۳۳۱۸	۰.۰۲۸۹۷
A۱۲	۰.۰۲۳۳۱	۰.۰۷۰۳۸۹	۰.۰۱۶۸۸۱	۱.۱۲E-۰۸	۰.۰۲۹۵۳۸
A۲۱	۱.۱۷E-۰۸	۹.۳۹E-۰۹	۰.۰۶۷۵۲۶	۰.۰۸۹۲۷۱	۰.۰۱۷۸۹۳
A۲۲	۰.۰۴۶۶۲	۰.۰۴۶۹۲۶	۰.۰۱۶۸۸۱	۱.۱۲E-۰۸	۰.۰۱۳۰۶۵
A۲۳	۱.۱۷E-۰۸	۰.۰۷۰۳۸۹	۰.۰۳۳۷۶۳	۰.۰۲۳۳۱۸	۰.۰۰۵۶۸
A۳۱	۰.۰۲۳۳۱	۰.۰۷۰۳۸۹	۰.۰۳۳۷۶۳	۱.۱۲E-۰۸	۱.۵۱E-۰۸
A۳۲	۰.۰۲۳۳۱	۰.۰۷۰۳۸۹	۰.۰۳۳۷۶۳	۱.۱۲E-۰۸	۰.۰۱۴۲۰۱
A۳۳	۰.۰۲۳۳۱	۰.۰۲۳۴۶۳	۰.۰۶۷۵۲۶	۱.۱۲E-۰۸	۰.۰۰۶۵۳۲
A۳۴	۰.۰۲۳۳۱	۰.۰۲۳۴۶۳	۰.۰۶۷۵۲۶	۱.۱۴E-۰۸	۰.۱۱۰۷۶۶
A۴۱	۱.۱۷E-۰۸	۹.۳۹E-۰۹	۰.۰۳۳۷۶۳	۰.۰۸۹۲۷۱	۰.۰۴۳۷۳۸
A۴۲	۰.۰۴۶۶۲	۰.۰۴۶۹۲۶	۸.۴۴E-۰۹	۰.۰۲۳۳۱۸	۰.۰۴۴۳۰۶
A۴۳	۱.۱۷E-۰۸	۰.۰۷۰۳۸۹	۰.۰۱۶۸۸۱	۰.۰۸۹۲۷۱	۰.۱۵۰۵۲۸
A۵۱	۰.۰۹۳۲۴	۰.۰۷۰۳۸۹	۰.۰۶۷۵۲۶	۰.۰۸۹۲۷۱	۱.۵۱E-۰۸
A۵۲	۰.۰۹۳۲۴	۰.۰۷۰۳۸۹	۰.۰۶۷۵۲۶	۰.۰۸۹۲۷۱	۱.۵۱E-۰۸
A۵۳	۰.۰۹۳۲۴	۰.۰۲۳۴۶۳	۸.۴۴E-۰۹	۰.۰۲۳۳۱۸	۰.۰۲۳۵۷۳
A۵۴	۰.۰۹۳۲۴	۰.۰۲۳۴۶۳	۰.۰۱۶۸۸۱	۱.۱۲E-۰۸	۱.۵۱E-۰۸

(Source: Research findings, 2021)

هـ) رتبه‌بندی نواحی و مناطق شهر به لحاظ سطوح پایداری بر اساس معیار امنیت:

در این بخش با استفاده از وزن ورودی حاصل از مدل AHP و همچنین داده‌های مکانی مربوط به شاخص‌ها مورد مطالعه، با بهره‌گیری از تکنیک تاپسیس به رتبه‌بندی نهایی پایداری نواحی و مناطق شهری کاشان در معیار امنیت شهری پرداخته شد. برای نمایش سطح‌بندی نواحی از نظر میزان برخورداری از امنیت شهری، نواحی در سه دسته سطح‌بندی شده‌اند که سه سطح یک، نواحی با حداقل برخورداری (برخوردار)، سطح دو، نواحی با پایداری متوسط (نیمه برخوردار) و سطح سه، نواحی با حداقل میزان پایداری (فرو برخوردار) را نشان می‌دهد. طبق آمار (جدول ۵) نواحی که CL آن بیشتر است ناحیه ایده آل‌تر یا بهتری به لحاظ پایداری می‌باشند. وضعیت نواحی شهری کاشان به لحاظ پایداری در حوزه امنیت شهری به شرح زیر می‌باشد.

الف) نواحی برخوردار: در بین نواحی شهری کاشان، ۴ ناحیه در این سطح دارای میانگین ۰/۵۸۷ می‌باشند، که بالاترین نمرات توسعه متعلق به ناحیه سه از منطقه ۴ با ضریب ۰/۷۶۱۰۹۷ و کمترین نمره توسعه با ضریب ۰/۵۱۸۵۱۷ متعلق به ناحیه چهار از منطقه سه می‌باشد. ب) نواحی نیمه برخوردار: نواحی شهری نیمه برخوردار از حیث شاخص‌های امنیتی شامل نواحی یک از منطقه ۴، ناحیه یک از منطقه ۲، ناحیه سه از منطقه ۵، ناحیه دو از منطقه چهار و ناحیه چهار از منطقه ۵ با ضریب اولویت ۰/۲۹۶۱۸۱ تا ۰/۲۱۲۱۱۹ می‌باشند. همچنین میانگین تاپسیس در این گروه برابر با ۰/۲۶۰ می‌باشد. ج) نواحی فرو برخوردار: نواحی فرو برخوردار شامل نواحی دو و یک از منطقه ۱، ناحیه دو از منطقه ۳، ناحیه سه از منطقه ۲، ناحیه یک و سه از منطقه ۳ و ناحیه دو از منطقه ۲ با ضریب اولویت ۰/۱۸۱۲۲۵ تا ۰/۱۳۰۶۳۳ و میانگین ضریب اولویت ۰/۱۵۸ می‌باشند که از حیث شاخص‌های امنیتی در وضعیت نامطلوب قرار دارند.

جدول ۵- رتبه‌بندی سطوح برخورداری و محرومیت نواحی شهر کاشان بر اساس شاخص‌های معیار امنیت

مناطق	نواحی	فاصله هر گزینه از ایده آل مثبت (D+)	فاصله هر گزینه از ایده آل منفی (D-)	میزان نزدیکی نسبی هر گزینه به راه حل ایده آل (CL)	میانگین ضریب اولویت	رتبه	میزان برخورداری
۴	۳	۰.۰۱۱۲۵۹	۰.۰۳۵۸۶۸	۰.۷۶۱۰۹۷	۰.۵۸۷	۱	برخوردار
۵	۱	۰.۰۲۲۶۵۹	۰.۰۲۶۱۷۷	۰.۵۳۶۰۲۵		۲	
۵	۲	۰.۰۲۲۶۵۹	۰.۰۲۶۱۷۷	۰.۵۳۶۰۲۵		۳	
۳	۴	۰.۰۱۶۶۴۳	۰.۰۱۷۹۲۳	۰.۵۱۸۵۱۷		۴	
۴	۱	۰.۰۲۶۱۹۲	۰.۰۱۱۰۲۲	۰.۲۹۶۱۸۱	۰.۲۶۰	۵	فرو برخوردار
۲	۱	۰.۰۳۱۲۴	۰.۰۱۲۸۴۹	۰.۲۹۱۴۳۳		۶	

نیمه برخودا ر (متوس ط)	۷		۰.۲۷۳۴۴۸	۰.۰۱۰۲۹۸	۰.۰۲۷۳۶۲	۳	۵
	۸		۰.۲۲۸۷۵۶	۰.۰۰۶۸۳۷	۰.۰۲۳۰۴۹	۲	۴
	۹		۰.۲۱۲۱۱۹	۰.۰۰۹۵۲۹	۰.۰۳۵۳۹۵	۴	۵
فرو برخور دار (محروم)	۱۰	۰.۱۵۸	۰.۱۸۱۲۵۵	۰.۰۰۶۶۵۵	۰.۰۳۰۰۶۳	۲	۱
	۱۱		۰.۱۷۶۱۵	۰.۰۰۶۴۴۸	۰.۰۳۰۱۵۵	۱	۱
	۱۲		۰.۱۷۳۴۸۶	۰.۰۰۶۸۴	۰.۰۳۲۵۸۵	۲	۳
	۱۳		۰.۱۵۸۰۲۸	۰.۰۰۶۶۲۵	۰.۰۳۵۳۹۷	۳	۲
	۱۴		۰.۱۵۳۳۱۴	۰.۰۰۶۶۳۸	۰.۰۳۶۶۵۸	۱	۳
	۱۵		۰.۱۳۷۲۸۳	۰.۰۰۵۶۹۶	۰.۰۳۵۷۹۶	۳	۳
	۱۶		۰.۱۳۰۶۲۳	۰.۰۰۴۸۳۱	۰.۰۳۲۱۵۴	۲	۲
			۰/۶۰				ضرب پراکندگی

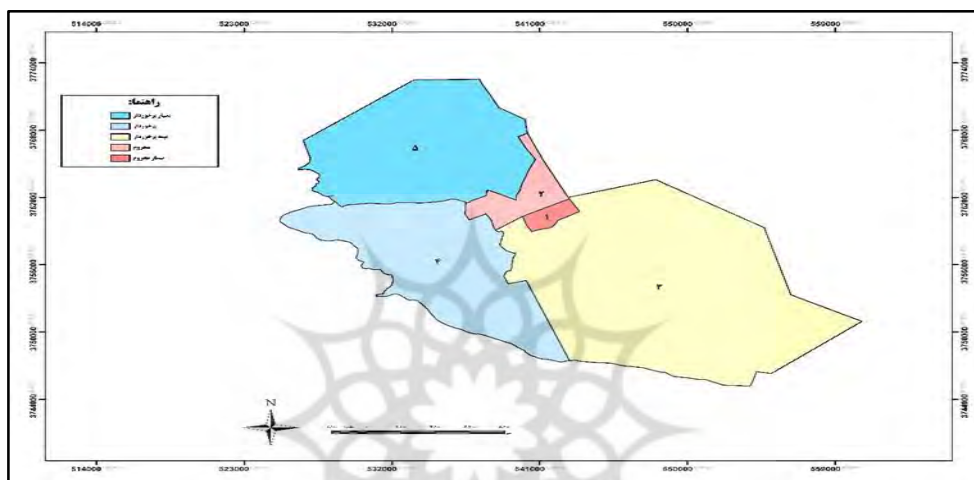
(Source: Research findings, 2021)

همچنین بررسی‌ها و تحلیل‌های انجام شده در سطح مناطق شهری کاشان از نظر اولویت‌بندی سطوح برخورداری به لحاظ شاخص‌های امنیت نشان می‌دهد که مناطق ۵ و ۴ با بیشترین نزدیکی نسبی به میزان ایده آل یعنی ۰/۹۹۹۲۸۷۹۲۴ و ۰/۰۷۲۴۹۲۵۳ در رتبه اول و دوم به لحاظ برخورداری قرار دارند و منطقه ۳ با کسب رتبه سوم جزء مناطق نیمه برخورداری و در نهایت مناطق ۲ و ۱ با کمترین میزان نزدیکی نسبی به میزان ایده آل یعنی ۰/۰۰۲۱۹۵۰۳۶ و ۰/۰۰۱۳۲۵۱۶۳ و کسب رتبه‌های چهارم و پنجم جزء مناطق محروم و بسیار محروم شهری به لحاظ شاخص‌های امنیت می‌باشند. مطالعات محققین نشان می‌دهد که بین شاخص‌های فقر شهری از جمله (بیکاری، نوع مالکیت مسکن، میزان درآمد، میزان تحصیلات، مهاجرین و حمل‌ونقل با شاخص‌های امنیت شامل (سرقت، اعتیاد و خریدوفروش مواد مخدر، درگیری و نزاع و مفاسد اخلاقی) رابطه تنگاتنگی وجود دارد؛ یعنی افزایش ضریب فقر شهری موجب بالا رفتن خشونت‌های شهری و در نهایت کاهش احساس امنیت می‌گردد. در این راستا، بررسی‌های صورت گرفته از طریق مطالعات میدانی شامل مشاهده محدودده مورد مطالعه و مصاحبه با مسؤولین و ساکنین در سطح نواحی و مناطق، همچنین آمار اخذ شده از مرکز آمار ایران نشان می‌دهد که مناطق یک و دو به دلایلی همچون داشتن بافت قدیمی و فرسوده، رها شدن فضاهای فرسوده و مخروبه به عنوان پاتوق افراد مجرم و معتاد، محدودیت‌های دسترسی، دگرگونی هویتی جمعیت یعنی جایگزینی مهاجرین کم درآمد و غیر اصيل شهری (متوسط ۴ درصد در منطقه یک و ۱۱،۳ درصد در منطقه ۲) به جای گروه‌های بومی، مرفه و متمول و به دنبال آن عدم تعلق خاطر و وابستگی به ارزش‌ها توسط این گروه، تراکم جمعیتی بالا نسبت به مناطق دیگر، نبود فضاهای مسکونی استاندارد و مناسب، بالا بودن آمار ساکنین مستأجر در دو منطقه (متوسط ۲۹ درصد در منطقه یک و ۲۶ درصد در منطقه دو)، کمبود تسهیلات و امکانات سکونتی، پایین بودن سطح فضاهای ورزشی برای جوانان، پایین بودن درآمد ساکنین، کمبود دسترسی‌های سواره و کم عرض بودن بسیاری از معابر محلی به لحاظ حمل‌ونقل شهری باعث گردیده تا آمار سرقت و خریدوفروش مواد مخدر، درگیری و نزاع و غیره در سطح بالایی باشند و در نهایت به لحاظ شاخص‌های امنیت در سطوح پایینی از توسعه یافتگی قرار گیرند. در حالی که مناطق پنج و چهار به دلیل مطلوب بودن در شاخص‌هایی همچون ساختار کالبدی مناسب و با کیفیت، برخورداری از تجهیزات روشنایی معابر، برخورداری از فضاهای سبز، پارک‌ها و فرهنگسراها، بومی بودن اکثر ساکنین این مناطق، بالا بودن درصد شاغلین (متوسط ۳۴ درصد هم برای منطقه ۵ و هم برای منطقه چهار)، مالکیت مسکن (متوسط ۸۲ درصد در منطقه پنج و ۷۸ درصد در منطقه چهار)، بالا بودن میزان دسترسی به خدمات اجتماعی، درآمد مطلوب، تحصیلات دانشگاهی، درصد کم مهاجرین و حمل‌ونقل مناسب در وضعیت مناسبی به لحاظ شاخص‌های امنیت قرار گرفته‌اند.

جدول ۶- رتبه‌بندی سطوح برخورداری و محرومیت مناطق پنج‌گانه شهر کاشان بر اساس شاخص‌های امنیت

مناطق	فاصله هر گزینه از ایده آل مثبت (D+)	فاصله هر گزینه از ایده آل منفی (D-)	میزان نزدیکی نسبی هر گزینه به راه حل ایده آل (CL)	رتبه	میزان برخورداری
۵	۰/۶۲۴۶۷۲۵۰۹	۰/۰۰۰۸۲۸۸۹۱	۰/۹۹۹۲۸۷۹۳۴	۱	بسیار برخوردار
۴	۰/۶۱۶۴۵۲۲۴۸	۰/۰۰۱۹۰۶۰۴۷	۰/۰۰۷۲۴۹۲۵۳	۲	برخوردار
۳	۰/۶۰۷۷۳۴۴۵۲	۰/۰۰۱۳۳۶۹۳۴	۰/۰۰۳۰۸۲۴۳۱	۳	نیمه برخوردار (متوسط)
۲	۰/۶۱۶۵۷۸۴۵	۰/۰۰۴۵۰۲۳۷۲	۰/۰۰۲۱۹۵۰۳۶	۴	محروم
۱	۰/۰۰۰۴۴۵۰۲	۰/۶۲۴۵۱۵۷۲۵	۰/۰۰۱۳۲۵۱۶۳	۵	بسیار محروم
ضریب پراکندگی			۰/۵		

(Source: Research findings, 2021)

شکل ۲- نقشه رتبه‌بندی مناطق پنج‌گانه شهر کاشان به لحاظ برخورداری از شاخص امنیت شهری (Source: Research findings, 2021).

نتیجه‌گیری و ارائه پیشنهادها

امروز گسترش آسیب‌های اجتماعی شامل افزایش سرقت، اعتیاد و خریدوفروش مواد مخدر، درگیری - نزاع و مفاصد اخلاقی به طور قابل توجهی بر کیفیت زندگی ساکنین شهری تأثیر گذاشته است. در این راستا، نتایج حاصل از مطالعه نظری پژوهش نشان می‌دهد که بخش عمده‌ای از آسیب‌ها موجود در حوزه امنیت شهری مربوط به نابسامانی نظام توزیع خدمات و عدم تعادل و هماهنگی بین نواحی و مناطق مختلف شهری در برخورداری از مواهب توسعه است. لذا در این راستا اتخاذ راهبردهایی مانند کاهش فقر و تعادل و توازن در ایجاد فرصت برابر، برای منابع در تمام نواحی و مناطق شهری در جهت کاهش نابرابری‌ها می‌تواند گامی مؤثر در جهت ارتقاء امنیت شهری، دستیابی به ابعاد مختلف توسعه و در نهایت رسیدن به پایداری کیفیت زندگی در شهرها باشد. از سوی دیگر مقایسه یافته‌های پژوهش با مبانی نظری نشان می‌دهد که نابرابری فضاها در برخورداری از نظام توزیع خدمات در نواحی و مناطق شهری کاشان، باعث کاهش امنیت و پایداری کیفیت زندگی شهروندان شده است. به‌طوری که مناطق ۱ و ۲ به دلیل فقدان یا کاهش مواهب توسعه در ابعاد مختلف باعث شده تا به داشتن آمار بالای سرقت و خریدوفروش مواد مخدر، درگیری و نزاع و غیره به لحاظ شاخص‌های امنیت در سطوح پایینی از توسعه یافتگی قرار گیرند. در حالی که مناطق پنج و چهار به دلیل برخورداری و مطلوب بودن در ساختار کالبدی، اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی در وضعیت مناسبی به لحاظ شاخص‌های امنیت باشند؛ بنابراین نتایج حاصل از بررسی‌ها در مورد شاخص‌های امنیت نشان می‌دهد که توزیع جرائم و تخلفات در سطح مناطق شهر کاشان به صورت یکسان نمی‌باشد و بیشترین میزان آن با حرکت از بخش مرکزی (منطقه یک) و سمت شمال و شرق شهر (منطقه دو) که از کمترین مواهب توسعه برخوردار هستند شروع می‌شود و با رفتن به سمت جنوب و جنوب شرقی (منطقه سه) و جنوب غربی (منطقه چهار) و در نهایت شمال و شمال غرب شهر (منطقه پنج) که به لحاظ سطوح توسعه یافتگی از وضعیت مطلوبی برخوردار می‌باشند، از میزان جرائم و تخلفات کاسته می‌شود. ضمن اینکه توزیع و پراکنش شاخص‌های امنیت در شهر کاشان نوعی

عدم تعادل فضایی را بیان می‌کند. چنان که با توجه به میزان جمعیت ساکن در مناطق پنج‌گانه شهر، یافته‌های تحقیق نشان می‌دهد که نزدیک به ۲۰/۳۴ درصد - عدد از جمعیت شهر در مناطق برخوردار (۴ و ۵) ۲۵/۶۵ درصد جمعیت در منطقه نیمه برخوردار (منطقه ۳) و ۵۴/۰۱ درصد جمعیت هم در مناطق فرو برخوردار و ضعیف (۱ و ۲) از حیث پایداری امنیت شهری ساکن هستند.

با توجه به نتایج حاصله، به یک سری راهبردهای مؤثر مبتنی بر اصول توسعه پایدار شهری جهت افزایش امنیت در نقاط بحرانی شهر کاشان اشاره می‌گردد.

الف) توجه به برنامه‌ریزی راهبردی با رویکرد عدالت اجتماعی و کاهش فقر در زمینه نظام توزیع خدمات در سطوح نواحی و مناطق فرو برخوردار به لحاظ امنیت پایدار شهری.

ب) جلب حمایت گروه‌های فعال اقتصادی برای سرمایه‌گذاری و راه‌اندازی کسب‌وکارهای نوین و خوداشتغالی در بافت تاریخی و ارزشمند منطقه یک در راستای امنیت پایداری شهری.

ج) ارتقای شأن سکونت بافت از طریق بازآفرینی بافت‌های تاریخی و با ارزش و پهنه‌های فرسوده در راستای کاهش آسیب‌های اجتماعی موجود در این پهنه‌ها.

د) استفاده از ظرفیت و پتانسیل اراضی بایر در هسته‌ی اولیه شهر (بافت قدیم) جهت رفع نواقص و کمبود خدمات عمومی مورد نیاز (هـ) ارائه و اولویت برنامه‌ی زمان‌بندی توسعه‌ی در حوزه امنیت شهری در سطح نواحی و مناطق فرو برخوردار و نیمه برخوردار توسط مسئولین و مدیران شهری به منظور کاهش فقر و ارتقاء امنیت شهری؛

و) برنامه‌ریزی برای ارائه‌ی خدمات مرتبط با شاخص‌های پایداری از قبیل ایجاد مراکز آموزشی در سطوح مختلف، کتابخانه، مراکز بهداشتی-درمانی، فضاهای خدماتی همچون فضای سبز، ورزشی-تفریحی، تأسیسات-تجهیزات و دسترسی‌های شهری با محوریت نواحی و مناطق فرو برخوردار و محروم شهری؛ یعنی می‌بایست بین سطح محرومیت ساکنان و دستیابی به خدمات، روندی معکوس اتفاق بیفتد تا آسیب‌های اجتماعی از مناطق محروم مرتفع گردد.

ز) توانمندسازی اجتماعی ساکنین نواحی و مناطق فرو برخوردار و ضعیف در قالب مشارکت آنها در فرایند تصمیم‌سازی و تصمیم‌گیری در راستای کاهش بیکاری و جرم.

ح) توجه خاص به گروه‌های آسیب‌پذیر به ویژه زنان و جوانان و پرورش قابلیت‌های متناسب با توانایی، مهارت و دانش آنها در نواحی و مناطق فرو برخوردار شهری.

References

1. Alderete, M.V. (2021). Determinants of Smart City Commitment Among Citizens from a Middle City in Argentina. *Smart Cities* 2021, 4, 1-17, 1113-1129. <https://doi.org/10.3390/smartcities4030059>.
2. Amiri, Ali, Amoozgar, Sara, & Arefi, Muslim. (2019). Explaining the relationship between the levels of development and security in the provinces of Iran. *Regional Planning Scientific Quarterly*, 10(40), 15-34. DOI20.1001.1.22516735.1399.10.40.2.6. [in Persian].
3. Amanpour, Saeid (2019). Analysis of the relationship between the sustainability of urban areas and the social security of citizens in Ahvaz metropolis, *Journal of Geographical Urban Planning Research*, 8 (2), pp. 237-257. DOI10.22059/JURBANGEO.2020.262495.943 . [in Persian].
4. Alaei, Hossein (2012). Sustainable Security in the Twenty-Year Vision Document of the Islamic Republic of Iran, *Scientific Quarterly Journal of Defense Strategy*, 10 (39), pp. 1-34. https://journals.ihu.ac.ir/article_200409.html. [in Persian].
5. Adel Heba., & Sahhen Mohamad, A. (2015). Crime in relation to Urban design, Case Study: The Greater Cairo Region, *ain Shams Engineering Journal*.13-2. doi.org/10.1016/j.asej.2015.08.009 .
6. Abbaszadeh, Hadi., & Karami, Kamran (2011). Social Capital and Sustainable National Security, *Strategic Studies Quarterly*, 14 (51), pp. 31-58. DOI20.1001.1.17350727.1390.14.51.2.4. [in Persian].
7. Bardi Ana Moradnejad, Rahim., & Blori, Zohreh. (2017). Influential components in promoting the security of public spaces (case study: Amol city parks), *Quarterly Journal of Environmental-based Territorial Planning*, 10 (39), pp. 131-155. https://ebtp.malayer.iau.ir/article_539036.html. [in Persian].

8. Bagheri, Mersad (2018). The role of urban management in the development of sustainable security for the citizens of Mazandaran province, *Quarterly Journal of Mazandaran Police science*, 8 (4), pp. 1-24. <https://www.magiran.com/magazine/8200>. [in Persian].
9. Boustras, Georgios., & Waring, Alan. (2020). Towards a Reconceptualization of Safety and Security, Their Interactions, and Policy Requirements in a 21st Century Context, *Safety Science*. Volume 132, 1-14. DOI:10.1016/j.ssci.2020.104942
10. Bahrampour, Atieh., & Malek Afzali, Ali Asghar. (2018). The role of the safety and security component of urban space in the presence of child adopters, (case study: Fatemi neighborhood in the 6th district of Tehran), *Iranian Islamic City Studies Quarterly*, 9 (33), pp. 39-49. [<https://www.noormags.i>] [in Persian].
11. Bertau, Isa (2012). An Introduction to the Relationship between Place and Crime, *Workshop Journal*, Volume 5 (19), pp. 94-125. <https://www.noormags.ir>. [in Persian].
12. Beizai, Mitra., & Gharavi, Ghoncheh. (2019). Investigating the factors affecting the presence of women in urban spaces and analyzing the effects of unisex spaces (research sample: Mashhad Women's Park), *Journal of Geography and Human Relations*, 1 (3), pp. 819-833. DOI 20.1001.1.26453851.1397.1.3.48.3. [in Persian].
13. Carrie -Mattimoe, H. (2021). A Resurrection Of Laneways: Toronto's Activation Of Public Space Through Lanes. Ryerson University, Thesis of Master of Planning, Urban Development.
14. Coupland, A. (1997), *Reclaiming the City: Mixed use development*, Spon Press, London.
15. Cozens, P. (2004), *Urban Sustainability and Crime Prevention through environmental Futures Program*, Duncan, BC, Canada. design (CPTED) in Western Australia. Conference paper presented at the 175th. DOI:10.2495/SDP-V3-N3-272-292.
16. Capasso da Silva, D., & Nelson Rodrigues da Silva, A. (2019). Sustainable Modes and Violence: Perceived Safety and Exposure to Crimes on Trips to and From a Brazilian University Campus. *Transport & Health*, 16, 2-3. <https://doi.org/10.1016/j.jth.2019.100817>.
17. Dosti, Iraj., Mojtabaei, Kazem., & Ahi, Parviz. (2016) Awareness of citizenship rights on the feeling of social security in Tehran, *Quarterly of order & security guards*, 22 (9), pp. 79-100. https://iocv.ir/journal/39551_12_47. [in Persian].
18. Dorstan, Reza., Mohammadi, Amir., Jabbari, Massoud., & Nasser Khaki, Mohammad Amin (2021). Evaluation of Sociological Components of Sense of Security (with Emphasis on Subcultures) with Crime Reduction Approach in Urban Design (case example: the main street of the Rajaei area of Karaj city), *Quarterly Journal of Social Security Studies*, 12 (66), pp. 201-299. http://sss.jrl.police.ir/article_96575.html. [in Persian].
19. Elhami, Amirhossein., Borhani, Kazem., & Pour Taheri, Mohammad Amin (2021) Application of the DIMATEL method in evaluating factors affecting the sense of urban security (case study: Tehran metropolis), *The Journal of Spatial Planning*, 25 (3), pp. 94-117. URL: <http://hsmmp.modares.ac.ir/article-21-52013-fa.htm>. [in Persian].
20. Economist Intelligence Unit Limited. (2019), *Safe Cities Index Urban security and resilience in an interconnected world*.
21. Cardullo, P., & Kitchin, R. (2019). Being a „Citizen“ in the Smart City: Up and Down the Scaffold of Smart Citizen Participation in Dublin, Ireland. *GeoJournal* 2019, 84, 1-13. DOI:10.1007/s10708-018-9845-8.
22. Crowther, D., Seifi, S., & Moyeen, A. (2018). *The Goals of Sustainable Development*.
23. Hafeznia, Mohammad Reza., Ahmadipour, Zahra., & Seifi Farzad., Hadi. (2019). Designing a structural-interpretive model (ISM) of factors affecting the creation of citizenship sustainable security, *Sustainable City Quarterly*, 2 (3), pp. 111-125, DOI 10.22034/JSC.2020.197702.1097 [in Persian].
24. Hosseini, Ghiasvand, Abolfazl., & Karbalaeei Zabihi., Hossein. (2016). Presenting an analytical model in order to prevent the occurrence of crime (theft) from residential buildings according to the approach of preventing the occurrence of crime through design (CPTED), Case study: Region 1 of Qazvin Municipality, *Societal Security Studies Scientific Quarterly*, 7 (47), pp. 139-179. <http://sss.jrl.police.ir/article>. [in Persian].
25. Hayati, Hamed., Rostami, Farnoosh., & Poor Harat Zahra. (2015). Investigating the effective factors on reducing individual crimes and increasing security in urban spaces using CPTED theory, *Journal*

- of Iranian Architecture & Urbanism, Volume 1 (1), pp. 1-10. <https://www.sid.ir/fa/journal>. [in Persian].
26. Hossein Bar, Khodabakhsh., & Anvari, Mahmoud Reza. (2021). The improvement of border areas with an emphasis on stable security in order to achieve urban sustainable development ,from the perspective of experts (Case study: Gasht City), Quarterly of New Attitudes in Human Geography, 13 (2), PP. 342-364. https://journals.iau.ir/article_680503.html . [in Persian].
 27. Hunter, K., Park, J. N., Allen, S. T., Chaulk, P., Frost, T., Weir, B. W., & Sherman, S. G. (2018). Safe and unsafe spaces: non -fatal overdose, arrest, and receptive syringe sharing among people who inject drugs in public and semi -public spaces in Baltimore City. International Journal of Drug Policy , 57, 25 -31. DOI: 10.1016/j.drugpo.2018.03.026_
 28. Jiang, H. (2020). Smart Urban Governance in the “Smart” era: Why is it Urgently Needed? Cities, 69, 1- 6.103004.
 29. Jafar Karimi, Ashkan., Ali Akbari, Ismail., & Taleshi, Mostafa. (2021). The role of physical-spatial factors in urban space security (Case study: regions 6, 10, 12, Tehran metropolis), Haft Hesar Journal of Environmental Studies, 37 (10), Pp. 83-98. DOI 20.1001.1.23225602.1400.10.37.8.5 [in Persian].
 30. Karami, Tajeddin. (2020). Explaining the position of integrated metropolitan governance from the perspective of human security, Journal of Research Police Science, 22, (1), pp. 1-34. <http://pok.jrl.police.ir> [in Persian].
 31. Kourtiti, K., Pele, M. M. M., Nijkamp, P., & Pele, D. T. (2021). Safe cities in the new urban world: A comparative cluster dynamics analysis through machine learning. Sustainable Cities and Society , 66, 102665. DOI:10.1016/j.scs.2020.102665
 32. Kunzmann, K.R. (2020). Smart Cities After Covid-19: Ten Narratives. Plan. Rev, 56(2), 20–31. <https://doi.org/10.1080/02513625.2020.1794120>.
 33. Kochel, T., & Nouri, S. (2020). Drivers of perceived safety: do they differ in contexts where violence and police saturation feel ‘normal’?, JOURNAL OF CRIME AND JUSTICE. DOI:10.1080/0735648X.2020.1835693_
 34. Karakus, O. Edmund, F. & McGarrell, O. B. (2010). Fear of crime among citizens of Turkey, Journal of Criminal Justice, 38(2010): 174–184. <https://doi.org/10.1016/j.jcrimjus.2010.02.006>
 35. Leao, S. Izadpanahi, P., & Hawken, S. (2019). How urban design can make cities safer for women? in Ng, E. and Fong, S. and Ren, C. (eds), 34th International Conference on Passive and Low Energy Architecture: Smart and Healthy within the Two -Degree Limit, Dec 10 -12 2018, pp. 1187 -1188, Article No 530. Hong Kong: The Chinese University of Hong Kong. <http://hdl.handle.net/20.500.11937/75821>
 36. Liang, W., & Yang, M. (2019). Urbanization, economic growth and environmental pollution: Evidence from China. Sustainable Computing: Informatics and Systems, 21, 1-9. DOI:10.1016/j.suscom.2018.11.007.
 37. Mehdi mododi arkhodi. (2022). Identify the factors affecting the establishment of sustainable security in border villages in terms of distance from the border .Journal of Regional Planning , Vol 12, No 46, PP:261-278. DOI10.30495/JZPM.2022.5367. [in Persian].
 38. Maleki, Yadollah. (2016). The city and social security from the perspective of religious teachings, Quarterly Journal of Environmental-based Territorial Planning, 9 (33) pp. 133-153. https://ebtp.malayer.iau.ir/article_525037.html. [in Persian].
 39. Naseri Manesh, Ali. (2017). Prioritization of effective solutions in improving the sense of urban security in residential areas (case study: Region 4 of Ardabil Municipality), Journal of Ardabil Police Science, 4 (16), pp. 21-57. <http://journals.police.ir> [in Persian].
 40. Qaisari, Noorullah., & Hosseini, Seyed Mehdi. (2013). dimensions and indicators of sustainable security; Based on the national convergence engineering model, Security Afaq Quarterly, 6 (20), pp. 71-107. https://ps.ihu.ac.ir/article_200439.html. [in Persian].
 41. Perry, Marianna A. & Fennelly, Lawrence J. (2020). Encompassing effective CPTED solutions in 2020 and beyond: concepts and strategies. Handbook of Loss Prevention and Crime Prevention (Sixth Edition). Doi.org/10.1016/B978- 0-12-817273-5.00007-7.
 42. Paydar, M., & Kamani-Fard,a. (2017). Perceived security of women in relation to their path choice toward sustainable neighborhood in Santiago, Chile, Cities Volume 60, Issue1, Pp 289-300. DOI:10.1016/j.cities.2016.10.002_

43. Piri, Issa., Jalilian, Laia., Afzali Goruh., Zahra., & Allahaghi Tabar Nashli, Fatemeh (2019). An Analysis of the Spatial Distribution of Citizen Security in the Cities of Yazd Province, *Quarterly Journal of urban social Giography*, 6 (2), pp. 55-71. <https://juscg.uk.ac.ir/article> [in Persian].
44. Risdiana, D. M., & Susanto, T. D. (2019). The Safe City: Conceptual Model Development -A Systematic Literature Review. *Procedia Computer Science*, 161, 291 -299. DOI:10.1016/j.procs.2019.11.126
45. Rafiei, Mojtaba, Ghaffari, Hadi., & Paknia, Mahtab. (2020). Investigating the role of sustainable urban development indicators in citizens' sense of social security, *Quarterly journal of environmental education and sustainable development*, 9 (3) pp. 100-112. <https://doi.org/10.30473/ee.2021.55513.2274> [in Persian].
46. Sartipi, Zahra, Modiri, Mehdi., & Pishgahifard, Zahra. (2021.) Identifying the key drivers for the realization of regional sustainable security based on passive defense criteria (case study: Lavasanat region), *Journal of Geography and Environmental Studies*, 11 (41) pp. 39-54. https://journals.iau.ir/article_685807.html [in Persian].
47. Sobhani, Nobakht, Saeedifard, Frank., Jangi, Hassan., & Jafari, Masoumeh. (2016). Analysis of indicators and dimensions of sustainable neighborhood development in order to improve urban security (case study, Shahindaj city), *Quarterly Journal of Disciplinary Geographical Research*, 4 (14), pp. 55-88.
48. Sobhani, Nobakht., Saeedifard, Frank., Jangi, Hassan., & Jafari, Masoumeh (2016). Analysis of indicators and dimensions of neighborhood sustainable development in order to improve urban security (case study, Shahindaj city), *Journal of Police Geography*, 4 (14), pp. 55-88. [in Persian].
49. Saghaei, Mohsen., Fattah, Fatemeh., & Paknejad, Mitra. (2017). An Analysis of the Impact of Urban Spaces on Women's Social Security in Public Spaces of New Cities (Case Study: Parand), *Quarterly Journal of Social Security Studies*, 5 pp. 42-60. <https://www.sid.ir/fa/journal> [in Persian].
50. Shamsuddin, S., & Hussin., N. A.(2013). Safe City Concept and Crime Prevention Through Environmental Design (CPTED) for Urban Sustainability in Malaysian Cities, *American Transactions on Engineering & Applied Sciences*, 1(2013):223- 245, Retrieved from. <http://TuEngr.com/ATEAS/V02/223-245>.
51. Shoemaker, D. J. (2005). *Theories of delinquency*. New York: Oxford University Press.
52. Talebpour, Akbar. (2017). The Relationship between Urban Defenseless Spaces and the Sense of Social Security (Case Study: Citizens of Tehran), *Quarterly Journal of Urban Sociological Studies*, 7 (22) pp. 135-165. https://urb.dehaghan.iau.ir/article_654810.html [in Persian].
53. Valera, S., & Guàrdia, J. (2014). Perceived insecurity and fear of crime in a city with low-crime rates. *Journal of Environmental Psychology*, 38, 195-205. DOI:10.1016/j.jenvp.2014.02.002.
54. Weijs-perree, M., Dane, G., & van den Berg, P. (2020). Analyzing the Relationships between Citizens' Emotions and their Momentary Satisfaction in Urban Public Spaces, *Sustainability*, 12, 1-20. <https://doi.org/10.3390/su1219792>

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی